

Utbildningsinspektion i Danmarks skola, förskoleklass och grundskola årskurs 1–6

Innehåll

Inledning	1
Underlag	1
Beskrivning av skolan/rektorsområdet.....	2
Sammanfattande bedömning.....	2
Bedömning av utbildningsresultaten.....	2
Bedömning av verksamheten	4
Bedömning av förutsättningarna för utbildningen.....	6

Inledning

Skolverket har granskat verksamheten i och besökt Danmarks skola den 4 oktober 2005. I slutet av denna rapport framgår vilka som varit ansvariga för utbildningsinspektionen.

Inspektionen riktas mot hur verksamheten genomförs samt dess förutsättningar och resultat. Bedömningarna av kvaliteten och av hur väl verksamheten uppfyller statens krav görs utifrån skollagen, läroplanen och övriga författningar för det offentliga skolväsendet. Information om inspektionen finns i separata material och på Skolverkets webbsida (www.skolverket.se/Inspektion).

Huvudmannen har ansvar för att de brister som inspektörerna lyfter fram i den sammanfattande bedömningen åtgärdas. Åtgärderna skall redovisas till Skolverket vilket framgår av Skolverkets beslut. Skolverket följer också upp effekterna av inspektionen om ca två år. Denna skriftliga rapport kompletteras med muntlig återrapportering av de ansvariga inspektörerna.

Underlag

Underlaget för inspektörernas bedömning är dels dokument från kommunen och Danmarks skola, dels den information som samlats in under besöket. Även annan information om kommunen och skolan som finns i Skolverkets nationella uppföljningssystem eller finns publicerat på annat sätt har använts.

I Danmarks skola intervjuades rektor, förskollärare, fritidspedagoger, lärare, elever samt föräldrar med barn i olika årskurser. Inspektörerna besökte lektioner i förskoleklassen samt årskurs 1–6. Informella samtal fördes med elever och personal vid besöken i verksamheten. Även andra iakttagelser i skolmiljön och studier av dokument som finns på skolan utgör underlag för kvalitetsbedömningen.

Beskrivning av skolan/rektorsområdet

Danmarks skola	Antal barn/elever
Förskoleklass	27
Grundskola	137

Danmarks skola är belägen sydost om Uppsala i Danmarks kyrkby och tillhör Sydöstra skolområdet i kommunen. Upptagningsområdet består i huvudsak av landsbygd och villaområde. Vid skolan finns verksamhet från förskoleklass till och med årskurs 6 samt skolbarnsomsorg. Den sistnämnda behandlas i den övergripande kommunrapporten. Skolan består av två byggnader. I den äldre, byggd 1911, finns förskoleklass, årskurs 1, skolbarnsomsorg, matsal och kök. Övriga klasser finns i byggnaden från 1955 tillsammans med musikal, mediatek och ett rörelserum. Undervisningen i hem- och konsumentkunskap och språkval är förlagda till Sävjaskolan, slöjd samt idrott och hälsa till Uppsävjaskolan. Skolgården är väl tilltagen med grönområden och redskap som uppmuntrar till rörelse och aktivitet.

Sammanfattande bedömning

Bedömningarna av kvaliteten i utbildningen vid Danmarks skola och av hur väl verksamheten uppfyller statens krav görs utifrån skollagen, läroplanen och övriga skolförfattningar.

Som helhet erbjuder Danmarks skola utbildning av god kvalitet. Måluppfyllelsen är god enligt de nationella ämnesproven i årskurs 5. Skolan har en väl förankrad värdegrund som ger tydliga avtryck i verksamheten. Inom vissa områden såsom resultaten av arbetet med normer och värden, individanpassning och stöd samt skolans kvalitetssäkring och förbättringsarbete bedöms verksamheten vara av mycket god kvalitet.

Det finns enligt inspektörernas bedömning behov av förbättringsinsatser på skolan inom följande område:

- Skolan bör följa upp och analysera elevernas kunskapsutveckling i samtliga kursplaners ämnen.
- Skolan måste erbjuda studiehundledning på modersmål för de elever som behöver detta.

Inspektörerna bedömer att nedan angiven brist snarast skall åtgärdas.

- Eleverna ges inte förutsättningar att uppnå de nationella målen i ämnet hem- och konsumentkunskap för årskurs 5 (bilaga 3 till skollagen samt 2 kap. 4, 6 §§ grundskoleförordningen).

Bedömning av utbildningsresultaten

Inspektörerna har granskat hur väl skolans elever utvecklar kunskaper, normer och värden enligt målen i skollagen och i läroplanen för det obligatoriska skolväsendet, Lpo 94, avsnitten 2.1 och 2.2.

Kunskaper

I förskoleklassen planeras verksamheten utifrån en lokal arbetsplan med prioriterade mål. Vid besöket syns exempel på en god balans mellan skolförberedande och estetiskt, fritt arbete, där eleverna på egen hand och tillsammans kan få utlopp för sin kreativitet. Enligt inspektörernas bedömning ges eleverna i förskoleklassen goda möjligheter till utveckling och lärande och en grund för fortsatt skolgång.

I årskurs 1–6 följs elevernas resultat upp med en s.k. portfoliomodell. Portfolio avser en metodik där barn/elever under en längre tid samlar sina arbeten och tränas i att sätta mål och reflektera över och utvärdera sin egen utveckling. På Danmarks skola innebär det att varje elev kan spara alster både i pappersform och digitalt och på detta sätt vara medveten om sin egen kunskapsutveckling. Inspektörerna bedömer att elevernas medvetenhet om sin egen kunskapsutveckling är god, och flertalet elever når också de uppsatta målen i årskurs 5. I tabellen nedan framgår resultaten från de nationella ämnesproven i årskurs 5 under tre år. Det bör påpekas att för Danmarks skolas del motsvarar cirka tre procent i tabellen en elev.

Tabell 1, Nationella ämnesprov för år 5 i Danmarks skola. Tabellen anger andel elever som, enligt statistik från skolan, uppnått målen vid samtliga av provens delmoment.

	År 2002	År 2003	År 2004
Engelska	90 %	93 %	94 %
Matematik	55 %	93 %	90 %
Svenska	86 %	96,5 %	90 %

Måluppfyllelsen är god förutom i matematik år 2002. Detta resultat föranledde också särskilda åtgärder. Se vidare under rubriken ”Kvalitetssäkring och förbättringsarbete”. I årskurs 2 använder skolan diagnostiska prov i matematik och svenska. Tillsammans med andra tester som görs årligen med alla elever kan skolan följa elevernas kunskapsutveckling redan från de tidigaste årskurserna, enligt rektorn. Den enskilde klassläraren är väl medveten om elevernas prestationer, när det gäller resultaten i de övriga ämnena. Inspektörerna anser emellertid det vara svårt att bedöma skolans totala resultat, då någon övergripande sammanställning av elevernas kunskapsutveckling inte finns. Skolan bör därför följa upp och analysera elevernas kunskapsutveckling i de tidigare årskurserna i samtliga kursplaners ämnen på skolnivå.

Kartläggning av elever i behov av särskilt stöd sker redan i förskoleklassen, och enligt intervjuad personal når eleverna målen i förhållande till de individuella målen i åtgärdsprogram och individuella utvecklingsplaner. Arbetet vid Danmarks skola genomsyras av målstyrning. Enligt personalens utsagor tydliggörs och konkretiseras målen för respektive ämne utifrån elevernas ålder. Eleverna känner till att det finns mål för verksamheten, och de vet att olika moment skall fullgöras under t.ex. en vecka men inte hur dessa är kopplade till övergripande mål för ämnet. Inspektörerna bedömer därför att skolan kan arbeta ytterligare för att öka elevernas kännedom om målen för utbildningen.

Resultatet av arbetet med normer och värden

Eleverna har möjlighet till inflytande och kan ta ansvar för arbetet vid skolan genom att delta i klassråd, elevråd, kamratstödjargrupp, matråd samt skolidrottsföreningen. Lärarna anser att de försöker anpassa elevernas inflytande efter deras ålder, vilket de intervjuade eleverna bekräftar. Värdegrundsarbetet har en central plats vid skolan. En för skolan gemensam värdegrund har arbetats fram, och att denna är väl känd bland eleverna, styrks av deras utsagor i flera sammanhang. Skolmiljön upplevs som mycket trygg både fysiskt och psykosocialt, och det bekräftas av samtliga intervjuade. Detta framgår också av Uppsala kommuns trygghetsenkät, vilken genomförts i årskurs 3 och 6 på skolan. Kvalitetsmedelvärdet uppgår till 3,77 på en skala ett till fyra, där fyra anger det högsta värdet. Skolans egen föräldraenkät visar även den mycket goda resultat beträffande frågor kopplade till barnens trygghet. Enligt inspektörernas bedömning är resultatet av arbetet med normer och värden mycket bra vid Danmarks skola. Se vidare under avsnittet ”Arbete med arbetsmiljö och delaktighet”.

Sammanfattning

Inspektionen visar att eleverna i förskoleklassen ges goda möjligheter till utveckling och lärande. Elevernas medvetenhet om sin egen kunskapsutveckling är god och flertalet elever når enligt de nationella ämnesproven de uppsatta målen i årskurs 5. Skolan har en väl förankrad värdegrund, som ger tydliga avtryck i verksamheten. Elevernas kännedom om kursplanernas mål är godtagbar men kan ytterligare förbättras. Skolan bör också följa upp och analysera elevernas kunskapsutveckling i de tidigare årskurserna i samtliga kursplaners ämnen.

Bedömning av verksamheten

Inspektörerna har granskat arbetet med arbetsmiljön, föräldrarnas och elevernas delaktighet i det inre arbetet; innehåll, organisation och arbetssätt i undervisningen; individanpassning och stöd; utvärdering av lärandet, bedömning och betygssättning; kvalitetssäkring och förbättringsarbete; skolledning och intern kommunikation. Nationella riktlinjer för arbetet finns i skollagen, läroplanen och i andra författningar.

Arbetet med arbetsmiljö och delaktighet

Som tidigare framkommit har eleverna goda möjligheter att påverka arbetet vid skolan. Formella demokratiska forum såsom klassråd och elevråd genomförs regelbundet. En kamratstödjargrupp med representanter från varje klass träffas varje vecka under rektorns och en personalrepresentants ledning. Eleverna från förskoleklassen deltar från och med vårterminen. En personalrepresentant som valts av eleverna deltar också. Inspektörerna bedömer att elevernas möjlighet till inflytande fungerar väl. Också skolans samverkan med föräldrar fungerar på ett bra sätt.

Skolans värdegrundsarbete är väl strukturerat, fungerar mycket bra och ligger i fas med det som föreskrivs i styrdokumentet. Värdegrunden finns nedtecknad och inramad i alla klassrum och på allmänna platser i byggnaderna. Veckans värdegrundsmening väljs ut av kamratstödjarna, och denna diskuteras sedan till innehåll och innebörd i klasserna. Föräldrarna får ta del av skolans värdegrund genom att ett dokument skickas hem, när deras barn börjar vid skolan.

I detta sammanhang vill inspektörerna också påminna om lagen om förbud mot diskriminering och annan kränkande behandling av barn och elever, som trädde i kraft den 1 april 2006 och som bland annat innebär att skolans program mot kränkande behandling skall ersättas av en likabehandlingsplan.

Under rubriken ”Arbetet med arbetsmiljö och delaktighet” har även arbetet med att ge elever inflytande över lärandet granskats. Inspektörerna har bedömt att detta är av god kvalitet utan att ge vidare kommentarer i denna rapport.

Innehåll, organisering och arbetssätt i undervisningen

Arbetet vid Danmarks skola präglas av mål- och resultatstyrning. Alla från skolledning till elever är eniga i detta, och de sistnämnda känner till att det finns mål för de olika ämnena som styr verksamheten. Skolan ingår också i den nationella försöksverksamheten med utbildning utan timplan i grundskolan. I ett avseende ges dock inte eleverna möjlighet att nå de nationella mål som finns för årskurs 5, och detta måste åtgärdas. Eftersom lokaler saknas för ämnet hem- och konsumentkunskap förlägger skolan undervisningen till årskurs 6. Lösningen är av praktisk natur, och samordnas schematekniskt med språkvalet, för att minska elevernas förflyttningar mellan olika skolor.

Individanpassning, individuell studieplanering och stöd

Skolan genomför tester med eleverna varje år och detta garanterar enligt utsagor från samtliga intervjuade pedagoger samt rektorn att alla elever som behöver särskilt stöd identifieras. Specialpedagogen vid skolan har överblick över samtliga elever i behov av stöd, och eleverna menar att den elev som behöver hjälp också får det. Även föräldrarna är nöjda med den hjälp skolan erbjuder i form av särskilt stöd. Inspektörerna bedömer att arbetet inom individanpassning, individuell studieplanering och stöd fungerar bra på Danmarks skola. Skolans rutiner för att upptäcka elever i behov av särskilt stöd bedöms som mycket bra, och elevernas stödbehov tillgodoses. Däremot har inte någon bedömning gjorts, om elever med annat modersmål än svenska är i behov av studiehandledning på sitt eget modersmål. Skolan måste därför skapa rutiner för detta och tillgodose eventuella behov.

Utvärdering av lärandet och bedömning

Under rubriken ”Utvärdering av lärandet och bedömning” har skolans utvärdering av elevers kunskaper, bedömning av elevernas kunskaper och uppföljning av andra resultat som eleverna skall nå enligt läroplanen granskats. Se kapitel 1 ovan. Vidare har skolans arbete med att tillgodose vårdnadshavares och elevers behov av att få information om lärandet, bl.a. via utvecklingssamtal bedömts. Inspektörerna bedömer att skolans arbete inom dessa områden är av god kvalitet.

Kvalitetssäkring och förbättringsarbete

På skolan finns en plan för hur kvalitetsarbete och utvärdering skall ske. Ett s.k. årshjul tydliggör när olika aktiviteter skall äga rum, och vem som skall se till att de blir utförda. I intervjuerna framkommer att redovisningarna är väl kända och att de fungerar för lärarna som instrument för skolans utveckling och verktyg för ökad måluppfyllelse. Personalen har deltagit i arbetet med att ta fram kvalitetsredovisningarna.

Föräldrar och elever har kunnat komma med synpunkter genom skolråd och elevråd. Inspektionen visar att skolan arbetar på ett mycket systematiskt sätt i sitt kvalitetsarbete, och att de resultat som redovisas åtföljs av analys och eventuella förslag till åtgärder. Ett gott exempel på detta är det mindre goda resultatet på det nationella ämnesprovet i matematik år 2002, vilket föranledde att personalen deltog i en kompetensutveckling i matematik för att mera professionellt kunna tillmötesgå elevernas behov.

Skolledning och intern kommunikation

Skolan leds av en rektor. Rektorn slutför under hösten 2005 den statliga rektorsutbildningen och bedöms av inspektörerna vara förtrogen med verksamheten i skollagens mening. Hon har bl.a. avsatt tid varje vecka för att kunna vara ute i de olika klasserna. Någon ledningsgrupp finns inte vid skolan, men i den så kallade utvecklingsgruppen finns representanter från arbetslagen, facklig organisation och skyddsombud. Gruppen träffas varje månad och fungerar som ett slags diskussionsforum, där skilda frågor kan lyftas och förankras. Att underlag till beslut är väl förankrade i organisationen framgår i samtal med personalen, samtidigt som alla är fullt medvetna om att det är rektorn som har ansvaret och fattar det formella beslutet. Under rubriken "Skolledning och intern kommunikation" har även granskats ansvarsfördelningen mellan huvudmannen och skolans ledning. Inspektörerna bedömer att samtliga här granskade områden fungerar väl.

Sammanfattning

Enligt inspektörernas bedömning är elevernas möjligheter till inflytande på Danmarks skola genom formella forum som klass- och elevråd samt över det egna lärandet goda. Värdegrundsarbetet som bedrivs är mycket bra strukturerat och väl förankrat hos alla i verksamheten. Det pedagogiska arbetet präglas av mål- och resultatstyrning. Genom systematiska tester kartlägger skolan vilka elever som är i behov av stöd och adekvata åtgärder sätts in. Kvalitetsarbetet är mycket väl fungerande, och resultaten åtföljs av analys och passande åtgärder, för att nå ökad måluppfyllelse. Underlag till beslut är väl förankrade innan rektor fattar det formella beslutet. Skolan uppfyller dock inte författningarnas krav i två avseenden. Eleverna ges inte förutsättningar att uppnå de nationella målen i ämnet hem- och konsumentkunskap för årskurs 5. Någon bedömning har heller inte gjorts, om elever med annat modersmål än svenska är i behov av studiehandledning på modersmålet och att skolan i förekommande fall tillgodosett detta.

Bedömning av förutsättningarna för utbildningen

Skolverket tar i inspektionen upp följande förutsättningar för utbildningen: tillgång till den utbildning som skall erbjudas, information om utbildning, personal samt läromedel, pedagogiska material och utrustning. Bestämmelser finns i bl.a. skollagen.

Tillgång till grundskolans utbildning och information om utbildning

Under rubriken "Tillgång till grundskolans utbildning och information om utbildning" har även tillgången till utbildning såsom modersmålsundervisning, svenska som andraspråk, språkval och elevens val bedömts.

Vidare har informationen till elever och vårdnadshavare samt eventuella kostnader i verksamheten bedömts. Inspektörerna har bedömt att tillgången till utbildning och informationen är god.

Personal

Personalen vid skolan utgörs av 20 personer. Samtliga lärare, förskollärare och fritidspedagoger har i skollagens mening en utbildning avsedd för den undervisning de i huvudsak skall bedriva. Skolan kan dock uppmärksammas på vikten av att vid framtida personalrekrytering särskilt sörja för ytterligare kompetens inom det matematiskt/naturvetenskapliga ämnesområdet. Även skolledningens utbildning, sakkunskap och erfarenhet samt om skolan har tillgång till lärare med speciell kompetens som exempelvis speciallärare har bedömts. Vidare har personalens och skolledningens tillgång till kompetensutveckling granskats och bedöms av inspektörerna som god.

Läromedel, pedagogiska materiel och utrustning

Under rubriken "Läromedel, pedagogiska materiel och utrustning" har resurser såsom böcker, skrivmateriel och andra hjälpmedel samt läromedel, datorutrustningen och lokalerna bedömts. Inspektörerna har bedömt att de materiella resurserna gör det möjligt att genomföra utbildningen, utan att ge vidare kommentarer i denna rapport.

Sammanfattning

Inspektörerna anser att tillgången till och information om utbildning vid Danmarks skola är god. Även de materiella resurserna är goda. Också personalens kompetens bedöms som god.

Datum	Ort
2006-11-01	Stockholm

Nils-Åke Andersson

Elisabeth Ritchey